

Találkozások a Fürdő Szállóban

Nem, ez nem is lehet igaz! Hogy a negyvenedikről kezdtek az évenkénti találkozások sorát. És a napokban 53 éve lesz, hogy végeztek, tizenhárom alkalommal találkoztak.

De Luluja Rudolfiné derűsen rábólint: így van, el kell hinni! Összetartók a volt esztergomi képzősök. Fogalmazzunk pontosabban: hűségesek.

— Hát te ki vagy? — néztünk egymásra a negyvenéves találkozón. Elvittem a legidősebb fiamat, Andrást is. Azt vettem észre, megindul a találgatás: „Ki lehet az, aki ennyire nem öregedett meg a fiúk közül?”. Ekkor határozottan el, hogy ezentúl, minden évben június első napjain egyszer összegyűjtünk. Találkozó az esztergomi Fürdő Szállóban. Két évvel ezelőtt, az ötvenéves találkozón aranydiplomát kaptam.

Gazdag és hosszú pedagóguspályá után kapta meg ezt a kitüntetést Luluja Rudolfiné. Negyedszázadot töltött Keszthelyen, tizenöt évét Nézsán. Tanított összevont iskolában, tanított alsósokat, ha kellett, ávette a magyart, a rajzot, Mindenféle pedagógiai

munka szívesen érdekelte mindig. Itt, Nézsán, az idekerüléstük teljesen hiányoztak a térképek. Lulujáné feltalálta magát: elővette rajzkészségét és egy vöröskeresztes csomagból színes zsírkrétákat halasztott ki — jól használható térképet sikerített.

Semmiképpen nem mondható véletlennek ez a hűség a pedagógia iránt. Ritka pedagógusdinasztia az övék: kettő híján harminc tanárembert számláltak össze a közvetlen hozzátartozók körében.

— A férjem Keszthelyen volt igazgató. A három lányunk, a férjeik, fiunk, menyünk, ma holnap jöpar unoka tanít.

András fiuk, aki elkísérte édesanyját az első találkozóra, szobrászművész, de a pedagógia tőle sem esik távol: a budapesti képzőművészeti szakközépiskola tanára. Van a családban rajta kívül rajztanár, énektanár, gyógypedagógus és — főleg az idősebbek között — sok tanító.

Meg kell kérdeznem, mondogatom magamban, vajon egyik gyereknek sem mondta még a pályaválasztás előtt: fiam, gondold meg, ne legyél te is a „nemzet nap-

számosa”, ahogy régen a tanítót nevezték... Senkit sem beszéltek még le a családból a pedagógushivatásról?

Lulujáné nem lepődik meg a kérdésen, talán várta is.

— Abban nőttek fel, hogy nálunk mindenki szerette a gyerekeket és a könyveket — magától alakult a választásuk, rábeszélni már nem is kellett, lebeszélni pedig nem lehetett. Például a lányom, aki itt tanít Nézsán, nagyon nehezen érte el a célját: mindenáron tanító akart lenni. Megszűnt a balassagyarmati képző, így gimnáziumba írtattuk. Persze, megpróbáltunk mindent: írunk egy levelet Erdei-Grúz Tibornak, az akkori művelődési miniszternek. Mikulásor jött a levél, hogy átveszik, az esztergomi képzőbe. Nagy volt az öröm!

Nemrég érkezett meg az értesítés, az idei találkozóról: újra utazhat szülővárosába, a képzős évek színhelyére.

— Tavasszal már mindig elfog a nyugtalanság: vajon sikerül-e a találkozó, amit egyformán várom mindnyájan. Tavaly tizenegyen jöttünk össze. Remélem, idén is ennyien leszünk...

G. Kiss Magdolna

Iskolások kórushangversenye

Taron, a művelődési házban rendezték meg az általános iskola kórusának hangversenyt. Nem egyedülálló, de meglehetősen ritka esemény megvénben — valószínűleg másutt is — hogy egy községi általános iskola, saját erőből, teljes estét betöltő műsorral, színvonalas koncertet rendezzen. Ha megvizsgáljuk a körülményeket ez nem véletlen. Tarnak gazdag népzenei hagyományai vannak, lakói szeretnek énekelni, muzsikálni, zenét hallgatni. Pávákör, citerazekkar működik a községben, az általános iskolában pedig az ének és a zene nemcsak nevelési cél, hanem tudatosan felhasznált és rendszeresen alkalmazott nevelési eszköz mindazoknak eléréséhez, amiket művelődéspolitikánk feladatul tűzött ki közművelődésünk terén.

Nagy Vilmos iskolaigazgató bevezető beszédében hangsúlyozta: „Nevelni akarjuk

gyermekünket —, de a szülőket is — a zenére és nevelni a zene által. Bizunk benne, hogy vállalkozásunknak lesz eredménye és folytatása.” Amikor egy intézmény vezetője világosan ismeri a zene társadalmi munkában és az ifjúság nevelésében betöltött szerepét, akkor várható ilyen eredmény. Természetesen nem képzelhető el mindez Taron Resch Gabriella énektanárnő áldozatos munkája magas fokú zenei műveltsége, igényessége és a kórus tagjainak lelkes hozzáállása nélkül.

Kilenc művet énekelt az énekkar, további hat kompozíciót pedig a kisebb létszámú kamarakórus szólaltatott meg. A művek többsége mai magyar szerzők alkotása volt, de elhangzott néhány régebbi darab és szovjet mű is. A felcsendült darabok, ha nem is voltak egyformán érettek, mindegyik meggyőző, élményszerű előadásban

szólalt meg. Különösen nagy tisztelet arattak Balázs Árpád és Karsai József Erkel-díjas zeneszerzők kompozíciói.

Helyes elképzelésnek bizonyult a nagybátyi zeneiskolába járó kórustagok hangszeres fellépése. Közülük kiemelkedett Nagy Gabriella hegedű- és Sándor Ferenc klarinétjátéka. Mélyhegedűn és a kórus zongorakísérendőként Szűts István, a budapesti Bartók Zeneművészeti Szakközépiskola tanulója működött közre. Gazdagította a hangversenyt Farók Péter és Schultz Andrea szaválata, akik egy-egy zenei tárgyú verset adtak elő.

A szépen fejlődő énekkar többször szerepelt már a rádióban. A közeljövőben ismét hallhatjuk őket az Éneklő ifjúság sorozatban. Jól sikerült hangversenyük után ószintén kívánunk nekik további eredményes sikeres működést. Reméljük, ezután minden évben megrendezik önálló koncertjüket, amellyel nemcsak Tar község, hanem Nórád megye zenei életét is gazdagítják. Sz. P.

A közösségi élet fórumai

A KÖZPONTI BIZOTTSÁG tavaly márciusi határozata lényegesen bővítette a közművelődés fogalmát: eszmélet is, területileg is. Fontos feladata a műveltség, a kultúra közvetítése, terjesztése, de nem szűkíthető le csak erre. Szerepe van a közösségi művelődés, a szocialista életforma, erkölcs és magatartás alakításában, a szocialista ember formálásában. Ennek következtében átalakulóban vannak a közművelődés módszerei is — a korábban általánosság vált nagytermi rendezvényeket a kisebb közösségekre épülő munkává váltja fel. Ugyanakkor a közművelődési munka mindinkább túllép a művelődési házak kapuján, mind nagyobb mértékben kéri és kap helyet az üzemekben, gazdaságokban és iskolákban, és hatására megújulóban van a könyvtári és a múzeumi munkája is.

A művelődési házak életében egyre nagyobb teret kapnak a klubok, szakörök, amatőr művelődési együttesek. Nem véletlenül. A klubok a közösségi élet fórumai. Programjaik sokféleképpen: megtalálható bennük az ismeretterjesztés, a politikai vita, a vetélkedő, a tánc és a közös kirándulás, színdarabok, filmek együttes megtekintése és még sok minden más. A közösségi művelődésnek ezeket a formáit azért kedvelik az emberek, mert a klubok, hanem nemcsak kötött foglalkozások — előadások, ankétok, vetélkedők — alkotják a programot, hanem kötetlenül beszélgetni, véleményt cserélni, vagy éppen vitaközi is lehet. Márpedig az ember társas lény: természetes igénye, hogy másokkal is kicserélje gondolatait, észrevételeit. E természetes igény kielégítéséhez nyújtanak nagy segítséget a társasági életnek ezek a mind népszerűbb fórumai.

A szakörök a kiscsoportos közművelődésnek másik fontos — bár a kluboknál speciálisabb a zártabb kör — formái. Tagjait elsősorban a közös érdeklődési területek hozzák össze — modellezők, barkácsolók, gyűjtők, kézművezők, amatőr rádiósok, fotósok, filmesek s még jó néhány más hobby kedvelői vesznek részt az együttes munkában. A programok zöme — érthetően — elsősorban a gyakorlati munka, ezt azonban mindenütt szakmai

előadások, tapasztalateserék, bemutatók egészítik ki. A gyakorlati munka közben pedig mindig kínálkozik lehetőség a beszélgetésre, a gondolatok, a vélemények kicserélésére — ezáltal válnak a szakörök is az egymásra ható közösségi élet fórumaivá.

Jobban ki kell használnunk a különböző művelődési keretekben rejlő közösségi nevelési lehetőségeket — olvashatjuk a párt közművelődési határozatában. Ennek érdekében szorgalmazza az amatőr művelődési mozgalmak segítését és fejlesztését. Okkal. Az amatőr mozgalmak célja ugyanis nem hivatalos művészek nevelése, hanem a szocialista magatartás formálása, az aktivitás fokozása, a művelődési tevékenység megkedvelése, jobb megértése. A művelődési házak feladata, hogy tartós művelődési közösségeket formáljanak ezeket a csoportokat, amelyek a cselekvő részvétel, a közösségi élmény megszerzése, s a művészet világával létrejött kapcsolat hozott össze.

A közművelődéssel szemben támasztott igények növekedése változást eredményezett a könyvtárak munkatársulásában is. Régebben a könyvtár legfőbb feladatának a könyvek kölcsönzését tartotta. A mai könyvtárak munkájára már sokkal több érkezik. A könyvtár ma már nem csupán könyvkölcsönzés, hanem olvasás is, ahol a lexikonokból és kézikönyvekből jegyezhetünk, a legfrissebb folyóiratok között válogathatunk az érdeklődők. Ugyanakkor egyre több helyen zenét, mesét, vagy verseket hallhatnak fülhallgatóval felszerelt lemezjátszóról, magnetofonról a látogatók.

Az is mind gyakoribb, hogy iskolai órák színhelyévé lép elő a könyvtár. Rendhagyó irodalmi órákat rendeznek, szaválók közreműködésével. Zenetörténetet hallgatnak, lemezbemutatóval. Diáfilmek csodálhatják meg a legjelentősebb képzőművészeti alkotásokat, s közben előadások is elhangzanak az alkotókról, munkásságukról. Ahol pedig gyakoriak az író-olvasó találkozók, ott egyre sürgetőbben fogalmazzuk meg az igény a könyvklub megalakítására.

A KLUBTAGSÁG TÖBBSÉGE már nem spontán olvasó — célok, szándékok ve-

zetik az elolvasandó művek kiválasztásánál. S a könyvklubokban rendezett irodalmi vetélkedők a kontrollját jelentik nemcsak az olvasmányélményeknek, hanem az egyre szélesedő irodalmi — esetleg zenei, képzőművészeti — látókörnek is. Mindezek népszerű játékos formában zajlik, s nem valamiféle komolykodó vizsgáztatás keretében. Mégis egy-egy ilyen vetélkedő nemegyszer felel egy sikeres vizsgálat, hiszen a versenyzőknek sok-sok ismeretről kell számot adniuk a játék keretében.

Miként a könyvtárak, úgy a múzeumok is egyre inkább szerves részét képezik az egész közművelődési tevékenységünknek. Volt idő, s nem is olyan régen, amikor annak örveztünk, hogy évről évre mind többen keresik fel múzeumaikat, az ott látottakkal, ki-ki a maga módján, képessége, felkészültsége szerint igyekeznek bővíteni meglévő ismereteit. A múzeumok ennél ma már sokkal többet tesznek. Például az egyre több helyen rendszerre váltó tárlatváltással. A szakember ért — s főleg közérthető — magyarázata lényegesen többet nyújt annál, mint amennyit az egyszerű múzeumlátogató „kiolvashat” az eleje tárt művekből, alkotásokból. A szakember kalauzolásával már nemcsak a képet, vagy a szobrot látja, hanem korokkal és művészeti irányzatokkal ismerkedhet, értesüléseket kap az alkotókról, annak szándékáról, a megfogalmazás módjáról. Vagyis: a művészet közelebb kerül a tömegekhez, a tömegek pedig a művészethez. És ezen kívül sok más lehetőség is kínálkozik. Hangversenyek, képzőművészeti vetélkedők, művészekről, alkotásokról szóló filmek bemutatása, ismeretterjesztő előadások — mind-mind gazdagíthatják múzeumaik programját.

A FELADAT, AMELYET a közművelődési határozat megszabott, nagy, de nemes feladat. Céja: elősegíteni, hogy az emberek a szocializmus mai és holnapi fejlődésének megfelelő kulturális színvonalon éljenek és gondolkodjanak, a műveltség tömegméretűvé váljék. Ehhez jelentősen nagy segítséget a kis közösségekben végzett közművelődési tevékenység valamilyeni formája.

Prukker Pál

Mai tévéajánlatunk

22.20: DON CARLOS.

A televízió dícséretes vállalkozása, hogy egy-egy érdekesnek ígérkező operát vendégszereléssel, egy-egy jelentős művész fellépését megörökítve, kitágítja az operaszínpad nézőterét. Így lesz ez ezen a napon is, amikor az Opera közönségével szinte egyidőben gyönyörködhetnek Kónya Sándor, a magyar származású operaénekes hangjában, játékában, a kiváló magyar közreműködők között.

Verdi Don Carlos című operája 1865 és 1884 között többször átdolgozással érte el végleges formáját. Egy nagyszerű, klasszikus dráma találkozott ebben a műben Verdi zenéjével. Schiller Don Carlosa szolgáltatja a gondolati alanyanyagot, amelyhez Verdi zenei emberbrázolásának magasrendűsége járult.

Az opera II. Fülöp, a szerelmében csalódott, magányos, öreg spanyol király udvarában játszódik, ahol fia, Carlos és a szabadságszémekért küzdő Posa márkái állnak szemben vele.

A szereposztásból: Don Carlos — Kónya Sándor, Fülöp király — Kovács Kolos, Posa márkái — Miller Lajos, Erzsébet királyné — Moldován Sándor.

Szakszervezeti küldöttértekezlet

Jobb feltételek között

A szécsényi pedagógus járási szakszervezet bizottsága a közelmúltban tartotta meg járási küldöttértekezletét.

Pintér Lajos, a járási pedagógus szakszervezeti bizottság elnöke értékelte az elmúlt négy év munkáját. Elmondotta, hogy a járási tanácskozást alapszervi küldöttválasztó értekezletek cízték meg. A 16 alapszervezetnél 8 helyen bizalmat, 8 helyen pedig háromtagú bizottságot választottak. A beszámoló elemezte közoktatásunknak a társadalomban betöltött fontos szerepét. Szólt a Központi Bizottság közoktatás-politikai határozatáról, a megjelent állami rendeletekről, a tananyag csökkentéséről, a kötelező órák számának csökkentéséről, az oktatás korszerűsítéséről, az új rendtartás bevezetéséről, az iskolai demokracizmusról. Részletesen foglalkozott a járás közoktatásának helyzetével. A négy év alatt jelentősen megváltozott az általános iskolai hálózat. Megnövekedett a körzeti iskolák száma. Az iskolák többségében működik napközis csoport. Lítken átadásra került egy új körzeti iskola. Nem sikerült előbbre lépni a kénesítés nélküli nevelők számának csökkentésében. Jelenleg 43 kénesítés nélküli pedagógus tevékenykedik a járás területén. Nagy részük felvételt nyert felsőfokú szakintézmény levelező tagozatára. Jelentősen emelkedett a szakosan leadott órák szá-

ma: 48,8 százalékról 64,2 százalékra. Nagy gondot fordítanak a fizikai dolgozók gyermekeinek kulturális nevelésére, a társadalmi életre való felkészítésre. A járás területén 10 SZOT-szakkör működik, amelyben 168 gyermek vesz részt. A beszámoló ezután a pedagógusok továbbképzésével, közéleti tevékenységével foglalkozott. Részletesen szólt a nevelők élet- és munkakörülményeiről. 1971-ben a pedagógusok bérrendezése révén álag 20 százalékkal emelkedett a pedagógusok fizetése. A járásban a tanítók átlagkeresete 2666 forint, a tanároké 2780 forint. Mindkettő jobb a megyei és országos átlagnál. Az óvónők és a középiskolai tanárok havi jövedelme nem éri el a megyei és országos átlagot. Több iskolában a kétgyermekes családanyagnak sikerült szabadnapot biztosítani. A járásban a 10 éves tőzsgárdatagsággal 100 forint feljebb sorolást, kapnak a nevelők. Eddig 110-en bronz, 31-en ezüst, 13-an arany tőzsgárdatagjelvényt kaptak. A beszámoló ezután a társadalombiztosítással, munkavédelemmel, a járási bizottság gazdálkodásával, üdülési tevékenységével foglalkozott. A beszámoló követő vitában többen nyilvánították véleményét. A küldöttértekezlet megválasztotta a járási bizottságot, a megyei küldötteket.

— Sz. F. —

A Váci Költő pásztori gyáregységében, ahol félezer asszonyt és leányt foglalkoztatnak, nagy gondot fordítanak a szakmunkásképzésre. Az idei tanévben 24 fiatal fejezte be első évi tanulmányait a nagybátyi Zsinkó Vilmos Ipari Szakmunkásképző Intézetben kötő- és hurkolóipari konfekciós szakmában. A diákok a hét négy napját a gyár korszerű gépeivel felszerelt tanműhelyében töltik, ahol szakmájuk „litkát” a gyakorlatban sajátítják el. Hidvégi Eva, Nyitrai Zsuzsa és Hidvégi Ilona, akik jövőre tesznek szakmunkásvizsgát, egy melegítő felsőrészenek minőségét vizsgálják. — foto: Kulcsár —